

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Auteur

TER BESLISSING

Datum

20 oktober 2022

Kenmerk

DGA-DAD / 22523868

Bhm: 22528472

Kopie aan

Bijlage(n)

1

nota

Antwoorden op Kamervragen over de brief van 6
juli 2022 inzake de aankondiging van de huis- en
hobbydierenlijst

Parafenroute

_____

_____

_____

Aanleiding

Op 6 juli 2022 heeft het lid Van der Plas (BBB) Kamervragen gesteld over de huis- en hobbydierenlijst en het effect van de lijst op de hertenhouderij. Bij deze nota vindt u de antwoorden.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de brief te ondertekenen.

Kernpunten

- De Kamervragen gaan over de huis- en hobbydierenlijst en het effect van de lijst op de hertenhouderij.
- Op 6 juli 2022 is de voorgenomen huis- en hobbydierenlijst naar de Tweede Kamer gestuurd, samen met het advies van het Adviescollege huis- en hobbydierenlijst.
- Voornemen is om de lijst op 1 januari 2024 in werking te laten treden, daartoe wordt nu regelgeving voorbereid. De Tweede Kamer heeft er nog niet over gedebatteerd.
- De huis- en hobbydierenlijst is een algemene lijst van toegestane zoogdiersoorten. Het damhert en Midden-Europees edelhert staan niet op de voorgenomen lijst en aan het houden zal dus ook een einde komen. Dit is in de eerder verstuurd Kamerbrief aangegeven.
- De Kamervragen gaan met name over het gebruik van het damhert en het Midden-Europees edelhert als productiedier. Ook het houden voor productie is niet meer mogelijk wanneer de nieuwe huis- en hobbydierenlijst gaat gelden.

Toelichting

Herten als productiedier

- Alleen dieren die zijn opgenomen in de productiedierenlijst, mogen worden gebruikt voor productie. Deze lijst is opgenomen in bijlage II van het Besluit houders van dieren.
- Er staan twee hertensoorten op deze lijst, het damhert en het Midden-Europees edelhert.
- De productiedierenlijst is een specifieke lijst van toegestane diersoorten. De huis- en hobbydierenlijst is een algemene lijst van toegestane diersoorten en is de basis voor specifieke lijsten; de productiedierenlijst is aan te merken als deelverzameling binnen de huis- en hobbydierenlijst.
- Wanneer deze lijn wordt doorgetrokken betekent de invoering van de huis- en hobbydierenlijst dat het damhert en Midden-Europees edelhert ook niet meer mogen worden gehouden als productiedier.
- Vooruitlopend op de formele vaststelling van de huis- en hobbydierenlijst voeren we met belanghebbenden het gesprek over de voorgenomen lijst.
- Met het oog op een zorgvuldige besluitvorming hebben we contact met belanghebbenden over het voorgenomen besluit. Met de hertensector voeren we overleg over de mogelijke gevolgen van de invoering van de lijst en de mogelijke oplossingen voor eventuele onevenredige gevolgen.

Geschiedenis

- De huis- en hobbydierenlijst kent een lange geschiedenis. In de voorloper van de Wet dieren was al sinds 1992 bepaald dat alleen dieren mochten worden gehouden die zijn aangewezen. Deze bepaling is echter nooit in werking getreden.
- Sinds 1992 zijn er verschillende pogingen ondernomen om te komen tot de invoering van een systeem om diersoorten te beoordelen en besluiten te nemen over het aanwijzen of niet aanwijzen van die soorten. Dat bleek een ingewikkelde en moeilijke opgave.
- In 2015 is uiteindelijk een lijst vastgesteld. In 2017 heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) geoordeeld over de wijze waarop diersoorten werden beoordeeld voor plaatsing op de lijst. Het CBb oordeelde dat de besluitvorming niet voldeed aan het Europeesrechtelijke vereiste van wetenschappelijke objectiviteit en dat niet was voldaan aan de beginselen van deskundigheid en transparantie.
- Naar aanleiding van uitspraken van het CBb is de huidige huis- en hobbydierenlijst uit 2015 via een vrijstellingsregeling buiten werking gesteld.
- Bij de totstandkoming van de nieuwe huis- en hobbydierenlijst zijn de vereisten van wetenschappelijke objectiviteit alsmede de beginselen van deskundigheid en transparantie nadrukkelijk in acht genomen. Dit komt onder andere tot uiting in het feit dat het adviescollege bestaat uit onafhankelijke wetenschappers en dat de beoordelingen zijn gebaseerd op wetenschappelijke literatuur.

Totstandkoming

- Om tot deze lijst te komen, heeft eerst de wetenschappelijke adviescommissie positieflijst een toetsingskader ontworpen, waarmee de zoogdiersoorten beoordeeld konden worden.
- Hierna heeft het Adviescollege huis- en hobbydierenlijst ruim 300 zoogdiersoorten met behulp van dit toetsingskader getoetst op risicofactoren, onderverdeeld in de risicocategorieën letsel bij de mens, gezondheid van de mens (zoönosen), voedselopname van het dier, ruimtegebruik/veiligheid van het dier, thermoregulatie van het dier en sociaal gedrag van het dier.
- De beoordeling van de risicofactoren leidt tot een indeling in risicoklassen waarbij risicoklasse A het kleinste risico vertegenwoordigt en F het grootste risico.
- Vervolgens heeft het adviescollege geadviseerd om diersoorten in risicoklassen A t/m C op de lijst te zetten, evenals diersoorten die gedomesticeerd zijn.
- Risicoklassen A en B zijn leeg, er zijn geen diersoorten waarbij het risico op problemen bij het houden laag is. De diersoorten in risicoklasse C en de gedomesticeerde diersoorten tellen op tot 30 diersoorten.

Samenstelling van de lijst

- Van de beoordeelde diersoorten komen er dus 30 op de lijst te staan. Deze lijst voldoet aan wat veel mensen verwachten van een huis- en hobbydierenlijst. De lijst bestaat voornamelijk uit dieren waarvan men gewend is ze te houden. Dieren waarvan men het vaak vreemd vindt dat ze gehouden mogen worden, staan niet op de lijst.
- Als alternatief voor de lijst wordt door organisaties die geen voorstander zijn van de lijst het invoeren van houderijvoorschriften genoemd. Houderijvoorschriften zijn mogelijk van toegevoegde waarde bij het houden van dieren, maar zijn niet voldoende.
- Naast dat de wet het nu eenmaal verplicht deze lijst vast te stellen, blijkt uit de wetenschappelijk onderbouwde beoordelingen dat bij veel diersoorten de complexiteit van het houden groot is, en niet te ondervangen is met houderijvoorschriften.
- Het grote risico bij het houden van deze diersoorten maakt de invoering van de huis- en hobbydierenlijst belangrijk. Zo blijven alleen diersoorten waarbij het risico beperkt is over om te houden.

Overgangsrecht

- Vanaf het moment dat de lijst in werking is getreden (voornemen 1 januari 2024), is het verboden om zoogdiersoorten die niet op de lijst staan te houden. Er zal echter overgangsrecht worden vastgesteld. Dit betekent dat mensen die op het moment van inwerkingtreding van de lijst al een dier van een soort hebben die niet op de lijst staat, dat dier mogen houden totdat het dier overlijdt. Dit geldt ook voor de jongen waarvan een dier drachtig is op het moment dat de lijst in werking treedt. De dieren die

op deze manier uitgezonderd zijn van de huis- en hobbydierenlijst, mogen nog verhandeld worden. Nieuwe dieren uit het buitenland mogen na inwerkingtreding van de lijst niet in Nederland worden gehouden.

- Voor bedrijfsmatige houders van dieren die niet op de lijst staan zal worden gezien welke overgangsrechtelijke voorziening nodig is.
- Hiermee willen we ook voorkomen dat mensen dieren gaan loslaten, omdat de dieren niet op de lijst staan. Dit is schadelijk voor het dierenwelzijn, de natuur en de veiligheid van de mens.